

ການເຊື່ອມສານ ເອົາບັນດາເປົ້າໝາຍ SDGs ເພື່ອການພັດທະນາການລ້ຽງສັດ ແບບຍືນຍົງ

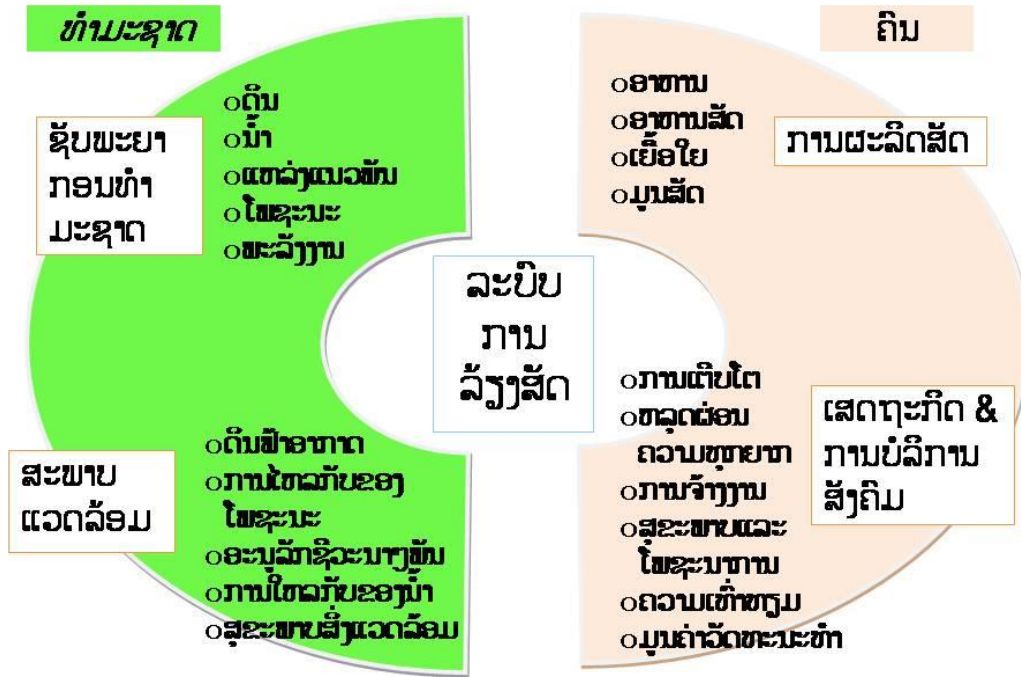
ໂດຍ: ພັນທະວົງ ວົງສຳພັນ
ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ

ໃນປີ 2015 ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ສະຫະປະຊາຊາດ (United Nation, UN) 193 ປະເທດ ໄດ້ຮ່ວມກັນຮັບຮອງ ເອົາເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (Sustainable Development Goals, SDGs) ປ່ຽນແທນເປົ້າໝາຍພັດທະນາສະຫະສະວັດ (Millennium Development Goals, MDGs) ເພື່ອເປັນແນວທາງການພັດທະນາໃນໄລຍະ 15 ປີຕໍ່ໜ້າ (2016-2030) ຂອງລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ສັງຄົມ ແລະ ສະຖາບັນອື່ນໆໂດຍກຳນົດໄວ້ 17 ເປົ້າໝາຍ ກັບ 169 ຕົວຊີ້ບອກ (ສະເພາະ ສປປ ລາວ ໄດ້ບວກເອົາເປົ້າໝາຍການເກັບກູ້ລູກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເພີ້ມເຂົ້າອີກ 1 ເປົ້າໝາຍ) ໂດຍວາລະການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (Agenda of Sustainable Development, ASD) ໄດ້ຖືກຮອງຮັບເພື່ອນຳໃຊ້ກັບທຸກປະເທດ.

ສະນັ້ນ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ກໍ່ໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ເຊື່ອມສານເອົາບັນດາເປົ້າໝາຍ SDGs ດັ່ງກ່າວເພື່ອພັດທະນາການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງ (Sustainable Livestock Development, SLD) ໃນ ສປປ ລາວ.

ການລ້ຽງສັດມີຄວາມສຳຄັນບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນແຫລ່ງສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການທີ່ຈຳເປັນເພື່ອສຸຂະພາບຂອງຄົນເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງປະກອບສ່ວນໃນການ ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄອບຄົວ, ສ້າງອາຊີບຄົງທີ່, ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ, ສ້າງຄວາມເທົ່າທຽມໃນສັງຄົມ ແລະ ປະກອບສ່ວນພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງຊາດ, ການລ້ຽງສັດທີ່ດີຈະເປັນການປະກອບ ສ່ວນສຳຄັນໃນການຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

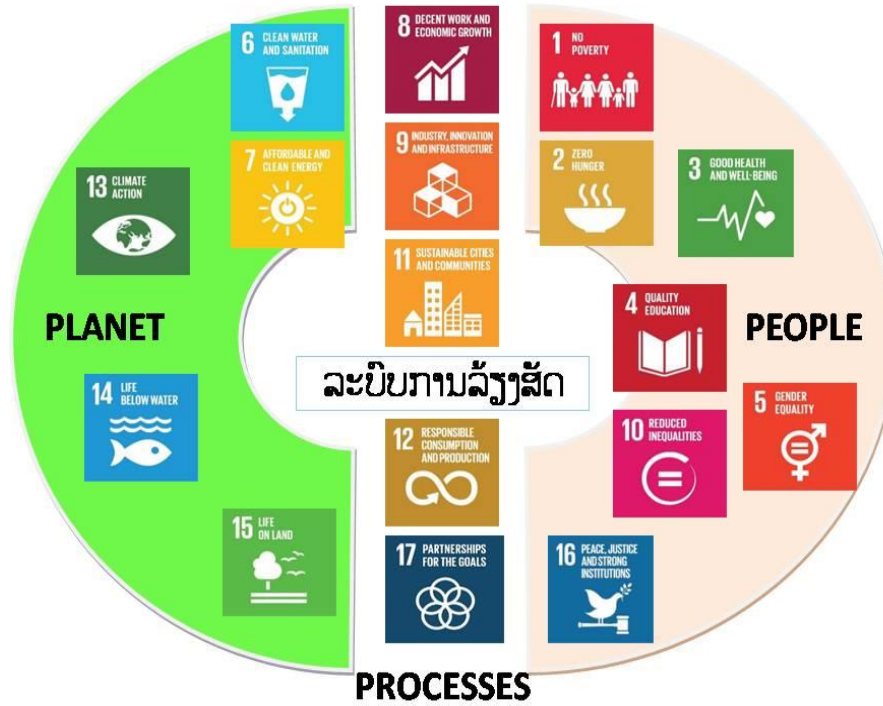
ຄວາມສໍາພັນ ຂອງການລ້ຽງສັດຕໍ່ ຄົນ ແລະ ທຳມະຊາດ

ການເຊື່ອມສານເອົາບັນດາເປົ້າໝາຍ SDGs ເພື່ອການພັດທະນາການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງໄດ້ ແບ່ງອອກເປັນ 3 ກຸ່ມໃຫຍ່ຄື:

- 1) ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຄວາມຢູ່ດີກິນດີຂອງຄົນ (ປະກອບດ້ວຍ ບໍ່ມີ ຄວາມທຸກຍາກ, ຄວາມອິດຫົວໝົດໄປ, ສຸຂະພາບ ແລະ ການສຶກສາທີ່ດີ, ມີຄວາມເທົ່າທຽມ ທາງເພດ, ຫລຸດໂຕນຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນໃນສັງຄົມ, ມີສັນຕິພາບ ແລະ ຄວາມເປັນທຳ)
- 2) ເປົ້າໝາຍການອະນຸລັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ (ນໍ້າ, ລະບົບພະລັງງານ, ຄວາມ ຫລາກຫລາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນ, ແລະ ສະພາບອາກາດ)
- 3) ເປົ້າໝາຍສ້າງໃຫ້ເກີດຄວາມສົມດຸນທີ່ດີຂຶ້ນ ນຳໃຊ້ການມີສ່ວນຮ່ວມທຸກພາກສ່ວນ ດັ່ງມີລາຍ ລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ການເຊື່ອມສານ **SDGs** ເພື່ອການພັດທະນາການລ້ຽງສັດແບບຍືນຍົງ

SDGs : ກັບການພັດທະນາດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຄວາມຢູ່ດີກິນດີຂອງຄົນ

ເປົ້າໝາຍທີ 1: ບໍ່ມີຄວາມທຸກຍາກ

ເປົ້າໝາຍທີ 2 : ຄວາມອິດຫົວໝົດໄປ

ເປົ້າໝາຍທີ 3 : ມີສຸຂະພາບ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ

ທຳມະຊາດ

ລະບົບ
ການ
ລ້ຽງສັດ

ຄົນ

✓ ຊີ້ນສັດລ້ຽງມີໂພຊະນາການທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ສຸຂະພາບ ໂດຍສະເພາະ ໃນເດັກນ້ອ ແມ່ມານ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ສາມາດຫລຸດຜ່ອນໂຕເຕ້ຍ ແລະ ການຕາຍເດັກໃນທ້ອງໄດ້...

- ຊີ້ນສັດລ້ຽງສະໜອງ ວິຕາມິນ ແລະ ແຮ່ທາດທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ຄົນເຮົາເຊັ່ນ: ວິຕາມິນ A, ວິຕາມິນ B-12, ໄຮໂບຟຣາບິນ, ແຄລຊຽມ, ທາດເຫລັກ, ທາດ ສັງກະສີ... ທີ່ບໍ່ມີ ຫລື ຫາໄດ້ຍາກຈາກພືດ
- ຜະລິດອາຫານປອດໄພ (food safety) ແລະ ຕໍ່ຕ້ານການໃຊ້ສານກະຕຸ້ນ, ສານ ເຄມີ ເພື່ອການລ້ຽງສັດ
- ຄວບຄຸມ ແລະ ປ້ອງກັນການລະບາດ ຂອງພະຍາດສັດໂດຍສະເພາະສັດ-ສູ່ຄົນ: ໄຂ້ຫວັດສັດປີກ, ຫູໝູກຳ, ປາກເປື້ອຍລົງເລັບ..ແມ່ນປັດໃຈສຳຄັນດ້ານສຸຂະພາບ

ເປົ້າໝາຍທີ 4 : ການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ

ທຳມະຊາດ

ລະບົບ
ການ
ລ້ຽງສັດ

ຄົນ

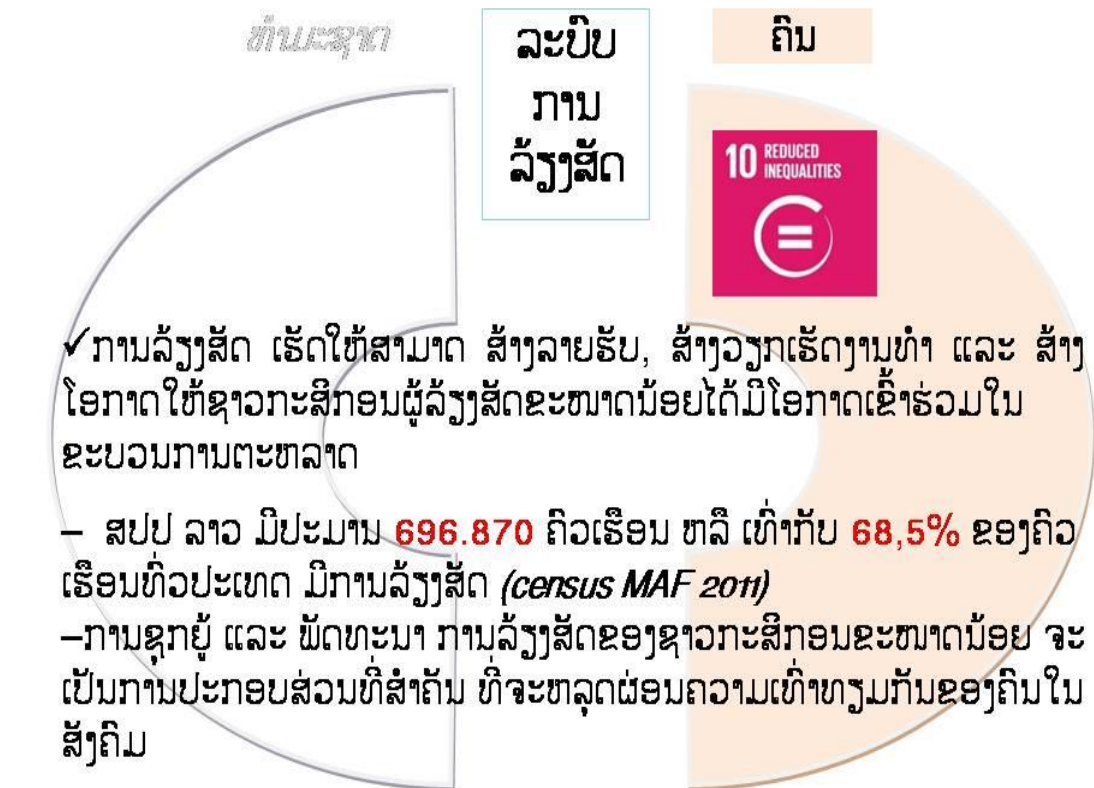
✓ ອາຫານເພື່ອສຸຂະພາບ ແມ່ນສິ່ງຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮຽນຮູ້

- ການລ້ຽງສັດບໍ່ພຽງແຕ່ສະໜອງ ທາດຊີ້ນ ແລະ ໂພຊະນາການທີ່ຈຳເປັນ ແຕ່ຍັງ ໄດ້ປະກອບສ່ວນສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ສະໜັບສະໜູນເດັກນ້ອຍໄດ້ຮັບການສຶກສາ
- ເຊື່ອມສານວຽກງານໂພຊະນາການເຂົ້າໃນຫລັກສູດການຮຽນ-ການສອນ
- ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ໂຮງຮຽນປະຖົມ ໃຫ້ມີກິດຈະກຳກ່ຽວກັບການລ້ຽງສັດ ຜົນ ຜະລິດສັດ ຕົວຢ່າງ: ໄຂ່ ເປັນອາຫານກາງເວັນໃຫ້ນັກຮຽນໃນໂຮງຮຽນ

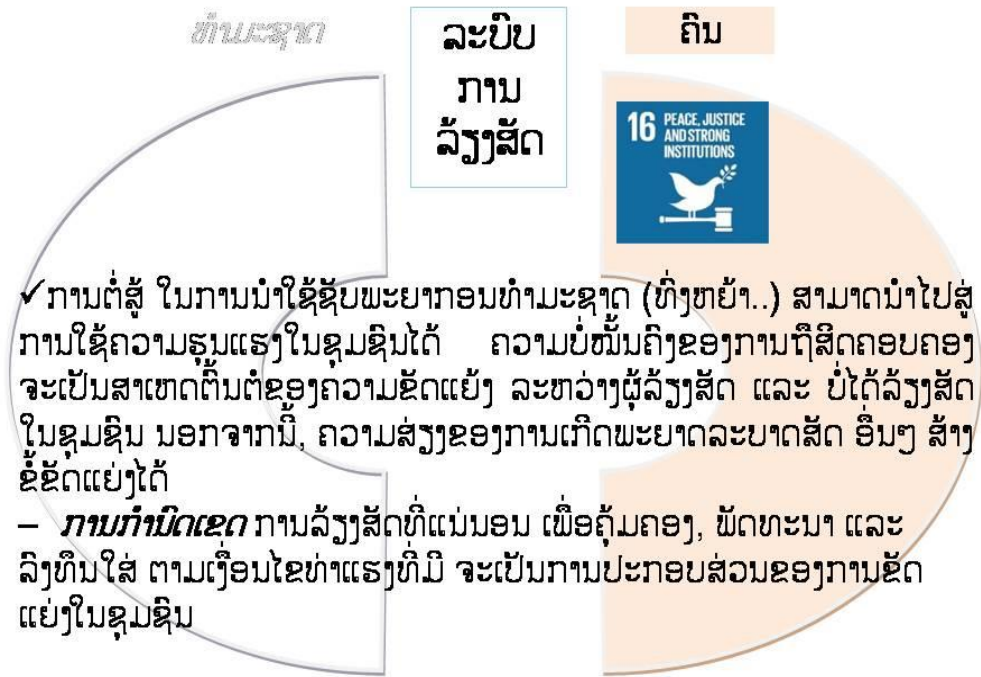
ເປົ້າໝາຍທີ 5 : ຄວາມເທົ່າທຽມທາງເພດ

ເປົ້າໝາຍທີ 10 : ຫລຸດໂຕນຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນໃນສັງຄົມ

ເປົ້າໝາຍທີ 16 : ຍຸດຕິທຳ, ເອກະພາບ ແລະ ເຂັ້ມແຂງຂອງສະຖາບັນ

SDGs : ກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ດິນຟ້າອາກາດ

ເປົ້າໝາຍທີ 6 : ນ້ຳສະອາດ ແລະ ສຸຂານາໄມ

ເປົ້າໝາຍທີ 7: ພະລັງງານປະຢັດ ແລະ ສະອາດ

ທຳມະຊາດ **ລະບົບ** **ຄົນ**

7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY

ການລ້ຽງສັດ

✓ ການລ້ຽງສັດສາມາດສ້າງແຫຼ່ງພະລັງງານເຊື້ອໄຟທີ່ປະຢັດ ແລະ ສະອາດ ໂດຍການເຮັດບໍ່ແກ້ສຊີວະພາບ (ຈາກມູນສັດຜ່ານການຍ່ອຍແບບບໍ່ມີອີກຊີແຊນ) ຜ່ານມາມູນສັດມັກຈະຖືກລະເລີຍ ແລະ ປ່ອຍໃຫ້ເປັນມົນລະພິດ

- ການໝັກເພື່ອຜະລິດອາຍແກັສຊີວະພາບ (ມີສ່ວນອາຍແກັສເມຕານເປັນສ່ວນໃຫຍ່) ສາມາດໃຊ້ເປັນພະລັງງານເຊື້ອໄຟໃນຍານພາຫະນະ, ໃນໂຮງໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ໃຊ້ປຸງແຕ່ງອາຫານຢູ່ໃນຄົວເຮືອນ....
- ກາກມູນລົ້ນ ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການໝັກ ຍັງກາຍເປັນຜຸ່ນຊີວະພາບຊັ້ນດີ ສຳລັບການປຸກຝັງ
- ການຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພະລັງງານຈາກມູນສັດ ເປັນການປະກອບສ່ວນຢ່າງໃຫຍ່ຫລວງ ໃນການສະໜອງພະລັງງານປະຢັດ ແລະ ສະອາດ.

ເປົ້າໝາຍທີ 13: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດ້ານດິນຟ້າອາກາດ

ທຳມະຊາດ **ລະບົບ** **ຄົນ**

13 CLIMATE ACTION

ການລ້ຽງສັດ

ປະເດັນຜົນກະທົບຈາກການລ້ຽງສັດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມກຳລັງໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຢ່າງກວ້າງຂວາງຄື ການເປັນແຫລ່ງກຳເນີດ ອາຍແກັດເຮືອນແກ້ວ (Greenhouse Gases) ເປັນຕົ້ນ ອາຍແກັສເມຕານ (CH₄) ອາຍແກັສ ໄນຕຣິອອອກຊີ (N₂O) ແລະ ອາຍແກັສກາໂບນິກ (CO₂) ທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດພາວະໂລກຮ້ອນ (Global Warming Potential) ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (Climate Change)

- ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມມີຜົນການສຶກສາເຫັນກົງກັນວ່າ ການຈັດການຟາມທີ່ດີ ເຊັ່ນ: ຈັດການດ້ານອາຫານສັດ (ໃຫ້ອາຫານສັດທີ່ດີ ເພີ່ມຜົນຜະລິດແລະຫລຸດອາຍແກັສ CH₄), ຈັດການມູນສັດ (ສ້າງບໍ່ແກ້ສຊີວະພາບ) ຫລຸດການໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າຢູ່ໃນຟາມ ແລະ ປັບປຸງດິນປຸກຫຍ້າ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ດີໃຫ້ແກ່ຟາມ ເປັນການປະກອບສ່ວນໃນການຫລຸດພາວະໂລກຮ້ອນຢ່າງເປັນຮູບປະທຳໄດ້

ເປົ້າໝາຍທີ 15: ຊີວິດຢູ່ເທິງໜ້າດິນ

ທຳມະຊາດ

ລະບົບ
ການ
ລ້ຽງສັດ

ດິນ

ການລ້ຽງສັດໃນທົ່ວໂລກມີການຂະຫຍາຍຕົວສູງ ເຊິ່ງ 26% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນແມ່ນທີ່ງ່າຍທີ່ສຸດທີ່ຈະລ້ຽງສັດທຳມະຊາດ ແລະ 33% ແມ່ນດິນໃຊ້ໃນການປູກຝັງ (1/3 ແມ່ນເພື່ອຜະລິດອາຫານສັດ) ເຊິ່ງການຜະລິດສັດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຜົນກະທົບທາງດ້ານບວກ ຫລື ລົບ ຕໍ່ຄວາມຫລາກຫລາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນຂຶ້ນຢູ່ກັບຮູບແບບການລ້ຽງເຊັ່ນ: ການລ້ຽງສັດແບບປະປ່ອຍຫລາຍເຮັດໃຫ້ດິນເຊື່ອມໂຊມ ພັງທະລາຍ ແລະ ການຖາງປ່າເພື່ອມາເຮັດຄັງ ຫລື ທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດຈະສ້າງໃຫ້ເກີດຜົນເສຍຕໍ່ຊັບພະຍາກອນດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຢ່າງເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງ.

– ການປັບປຸງ ຈັດການທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການຟື້ນຟູນໍ້າໃຊ້ທົ່ງຫຍ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ຍາວນານ (ປູກພືດພຸ່ມເພື່ອປ້ອງກັນດິນເຊາະເຈືອນ, ພືດຕະກູນຖົ່ວເພື່ອກັກເກັບໄນໂຕຣເຈນ ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບດິນ....)

- ການປັບໂຕຂອງການຜະລິດໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບການປ່ຽນແປງຖືໄດ້ວ່າເປັນອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນໃນການ ຮັກສາຄວາມປອດໄພສະບຽງອາຫານ.
- ຄວາມຫລາກຫລາຍທາງພັນທຸກໍາຂອງສັດ ເປັນຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄ່າ ສໍາລັບການລ້ຽງສັດ ແລະ ສັງຄົມ ໃນການເອົາຊະນະສິ່ງທ້າທາຍໃນອານາຄົດ ແລະ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ

ບົດຍັງມີສິບຕໍ່ ພາຍຫຼັງ

(ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນເກັບກຳ)